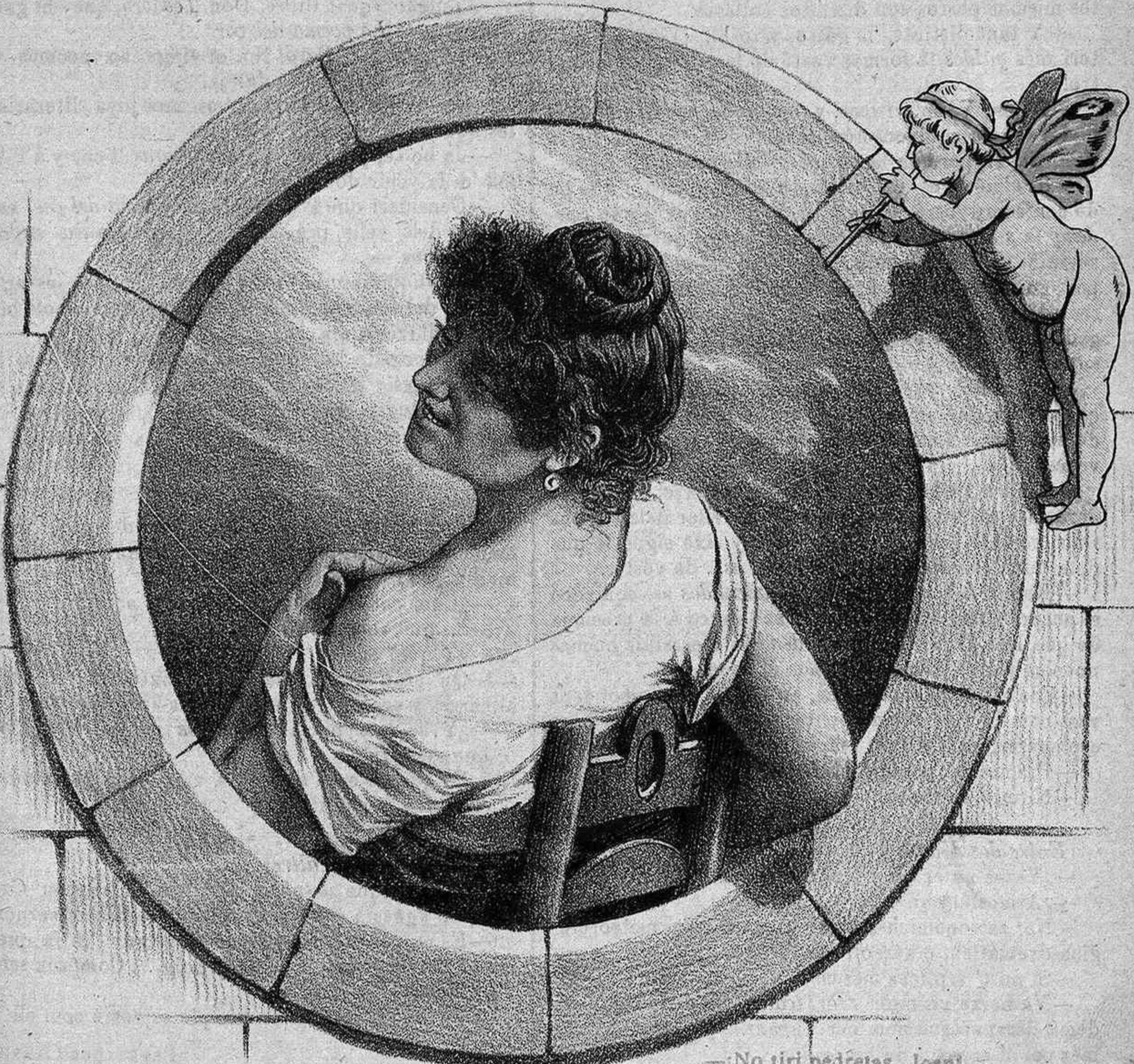

LA TOMASA

SETMANARI CATALÀ

10 cèntims lo número

DE FINESTRA A FINESTRA

—¡No tiri pedretas, Jeaní!
 ¡Ja t'è una bona fal-leral!
 Volguentme tocá 'l darrera
 m' ha encertat ben bè 'l devant.

DE DIJOURS A DIJOURS

(DIALECHS DE LA SETMANA)

(Entre un d' allí y un d' aquí.)

ARA sí que 's veu ben clar qu' estém *condempnats* á fabricar éxits perque sí y á reventar obras perque no, senyor Pérez.

—¿Dice esto por lo que pasó á Teresa y por lo que ha pasado á *Los Condenados*, Don Benito?

—¡Si, hombral! ¿Fan malbé á la Teresa á Madrid? Donchs, á Barcelona l' hem d' adobar. ¿Condempan vostés á *Los Condenados*? Nosaltres 'ls hem de salvar; no hi ha més.

—Con franquesa; yo asistí al estreno de *Los Condenados*, convencido de que se repetiría *La de San Quintín*.

—M' agrada la franquesa; pero, ab franquesa també, ¿no es ridícula aqueixa prevenció?

—No lo niego; mas, en *realidad* no sucedió lo que presumí, fundándome en que ambas obras vienen á ser los mismos perros con distintos collares.

—¡Y tant distints, 'ls gosesos y to'!... ¡Vaya un criteri més *galdós* té format vosté de la crítica en lo teatro!

—Déjese V. de críticas, y concretemos: *Los Condenados* es una equivocación lamentable. Es una perla literaria, sí; pero en la escena resulta una perla falsa.

—Si aixó no es criticar... ¡Fugi d' aquí! Lo que ha de confessar vosté es que 'ls madrilenyos están *condempnats* á reventar anticipadamente tot quant 'ls barcelonins hem d' aplaudir. No varen entendre l' obra... per pò de que nosaltres la entenguéssim. Tindrà 'ls seus defectes per vostés posada en acció, pero tal vegada serán defectes que ho semblan per sortirse de la rutina 'l desarrollo del drama.

—No, señor; pues hay personaje en *Los Condenados* que es hijo de una mente que parece delirar por efecto de una *mania simbólica* que embarga... cansa y no vence.

—Empró l' obra es nova, de má mestre; revolucionaria per sas tendencias y per descarrilar dels antichs rails; no está per motllos; vá sol; y aixó sigué lo que determiná son fracás en la *vila del os*... de vostés.

—Repito á V. que en *Los Condenados* se equivocó el autor; y hoy más que antes me aferro á la creencia de que Don B. P. G. está *condenado* á escribir buenas novelas y á no fabricar buenos dramas.

—¿Sab per qué? Perque, en tal cas, un talent tant vast com 'l d' ell deu necessitar lo camp del llibre pera esplayarse, no 'l march reduhit del escenari.

—Precisamente ahí está *La loca de la casa*.

—Ni més, ni menos.

(Entre dos d' aquí)

—¿Vares notar quin fenómeno l' altra nit?

—¿Atmosféric?

—No; astronómich-teatral, ó si tú vols, meteorológich-dramátich, ó aereolítich-escénich.

—Si no t' esplicas més clar...

—Va neixe un mon: l' *art teatral* lo descobí: l' endemá desaparegué com per encant... y no se l' ha vist més per l' espay... de las *taulas*...

—¿En quina direcció vá apareixe?

—Pe 'l cantó del carrer de Vergara.

—¿Sabs que deu haver sigut? que al neixe ja devia morir; y, mort, l' haurán recullit altres mons de la vora ó del vehinat y devian enterrarlo en lo firmament dels *Fracassos* sota del planeta *Exit*.

—Douchs, Deu l' hagi perdonat á *El mundo que nace*.

**

(Entre un moro y un cristiá.)

—Tú, *Soler*; no 't fhis de cap *Muley*, ni de cap *Omar*.

—¿Per qué, *Ferrer*?

—Perque tots 'ls moros som (ja veus que jo també m' hi conto) uns traydors. A lo millor 't surt un *Abdallah* de tras cantó que 't dona *morquilla* per mediació d' un municipal d' ells, y ¡deu, dramática!

—¿Pró 'ls moros rics també feu aixó?

—Tots som iguals, sino que 'ls rics matém ab punyals d' or y ab roba de las festas.

—Vols dir que fá morir mes á gust una punyalada aixís.

—Y fá mes *guerrero*.

**

(Entre un d' antany y un d' enjany.)

—Tingui aquet llibre, Don *Teodoro*, que hi gosará llegintlo; es *Lo poema del cor*.

—¡Ay, senyor *Baró*! No 'm vingui ab poemas tant *tendres*, que sóch massa *dur* ja.

—¿Que diu ara? Miri qu' es una joya literaria de las que no 'n corren...

—Ja ho sè; pero tot lo que *ataqui* 'l cor y á l' ànima 'm fa venir dolor... d' armilla.

—Consideri que l' autor de *Lo poema del cor* es un mestre dels vells, pró mestre d' *ensenyansa superior* pe 'ls joves.

—Explíquimho; bè prou que ho sè; pero es un género lo del seu magnífich poema que anava molt bè 20 anys endarrera; ara...

—Tal vegada es un poema fruyt també d' una vintena d' anys y posat en conserva... ¿Eh?

—Tot podria ser, senyor *Baró*.

—Fá de mal dir, Don *Teodoro*.

**

(Entre un... y una...)

—Pró ¿es vritat allò de que s' ha descobert un colomar ahont s' hi feyan volar coloms qu' encara no tenian ploma?

—¿Com pot ser? Per mes que fins aquí...

—Es que volavan sense alas.

—¿Y qué?

—Qu' eran massa *tendres* y al aixecar 'l vol queyan al carrer y eran del primer que 'ls arreplegava.

—¿Y se 'ls menjavan ab *arrós*.. ó sense ¿oy? ¿Qué t'è que veure?

—Es que no eran colomins, vaja; eran *palomitas*.

—¡Quina barbaritat!

**

(Entre l' un y l' altre)

—Vostè si que se 'ns ha rifat ben bè, senyor *Calendari*, ab aquesta calor tant soptada sense avisarnos.

—Es culpa del *Temps* que tot l' any 'm fa quedar malament; com que va tant de boig... ¿Comprén senyor *Poca roba*?

—Jo 'm penso que tan ximple es vostè com ell.

PEPET DEL CARFIL.

Llunas

DE MEL

— ¡M^A vida!

— ¡Ma llum!

— ¡Encant de mon cor! ¡Prenda adorada!..

— ¡Un petó y una abrassada!

— ¡Ay!... ¿Per qué m' apretas tant?..

— ¡Perque t' estimo ab passió!

— ¿Estás boig?

— Si. Estich dement.

— ¡Uy!.. ¡m' has clavat una dent!

— ¡Té... t' hò curará un petó!

Ets meva y siguent tant bella me posas igual que 'l foch...

— ¡Pero... Pepet!.. ¡que per poch m' arrencas un tros d' orella!..

— ¡Vina aquí!..

— ¡Pró... qué vols fer!

— ¡Un mimo!

— ¡Ay... ja hi torném!

Tot jugant aixís caurém...

— ¡Mira qu' ets ben joganer!

— No temis.. es ma taleya

lo mimarte y soch tossut!..

— ¡Ay!

— ¡Uy!

— ¡Tè, ja havèm caygut!

— ¡Vaja... veus... !o que jo 't deya!..

DE FEL

— ¡M' enganyas!

— ¡Ves mal marit!

— ¡Qui m' ho havia de dí á mí qu' arrivessis á sè així!

— Y tú... me 'n he empenedit mil vegadas de casarme ab una dona tant rara!..

Si t' hagués comprés com ara no arribas pas á pescarme.

— ¡Res hi ha 'l mon que t' aboní!

— ¡Vesten .. fuig del meu devant!

— Jo 't tenia per un sant

y ets un verdader dimoni.

— Que per ventura duch banyas?

— ¡Si ho soch tú la culpa 'n tens!

— ¡Ingrat... tú si que pretens

ab tas innobles maranyas

darme garsas per perdius!..

— ¡Mentidera... mira...!

— ¡Qué!

— ¡Cantant la vritat ja ho sè...

— ¡prompte no sabs lo que 't dius!

— ¡Mira si agafo aquet plat'...

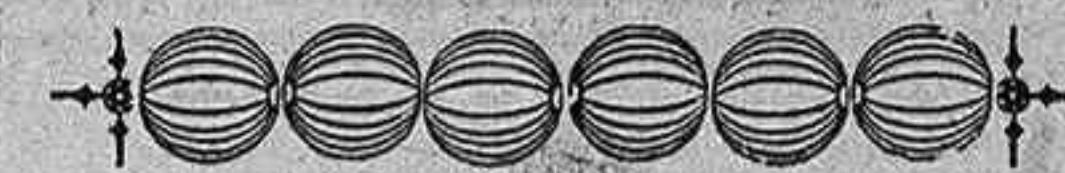
— ¡Y jo agafo la cassola!

— ¡Tè!

— ¡Tè!...

(Y aquesta tabola dura hasta... que s' ha acabat.)

EMILI SUÑÉ.

Tenim lo gust de participar á las Societats de poblacions ahont se celebri FESTA MAJOR, que en la LITOGRAFÍA BARCELONESA de RAMÓN ESTANY, 5, Carrer de Sant Ramón, 5, trobarán un assortit inmens de cromos de totas classes, desde 'ls mes senzills y eco-nómichs als de gust mes refinat y artístich, propis pera la confecció de PROGRAMAS, INVITACIONES, TITOLS DE SOCI, de FORASTER y de ABONAT, etc., etc.

NOVETAT EN CARNETS DE TOTOS CLASSES

PREUS SUMAMENT REDUÏTS

IDILLI

PER un prat, bella nineta, vaig veure 't un matinet, mentre 'l festiu aucellet trinava sa cansoneta.

— Jo, de goig emocionat, no acertava á dirte res pel molt que quedí sorprès estant de tú enamorat.

— Volguí dirte la passió que al veure 't per tú sentia, pero, cert, no m' atrevia per por d' obtindre un nó.

— Per fi vaig trencar lo gel de mas tendras amoretas, diguente unas parauletas molt mes dolsas que la mel.

— Allavors, tendra nineta, me mirares fit á fit, y de las flors de ton pit me vas dar una floreta.

— Quedant dintre del meu cor un recort ¡ay! tan sagrat, que jo may mes he olvidat los perfums d' aquella flor.

M. GARDÓ FERRER

Cantars bilingües

«A tu puerta planté un pino y á tu ventana una parra;» y á ta cara hi plantaria mil setcentas bofetadas.

UN MATARONÍ.

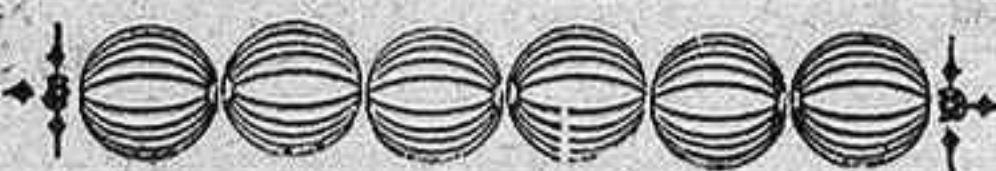
«Por un beso de tu boca toda mi vida daría» si estès segur de que als llabis no hi portessis porqueria.

«Es tanto lo que te adoro, mi simpática Manuela,» que no sabs lo que t' anyoro quan me falta alguna pe'la.

F. GARCÍA CLADELLAS.

«En tus mejillas de virgen un beso ardiente estampé, y 'm va acompañá' ton pare á bolets fins al carré.

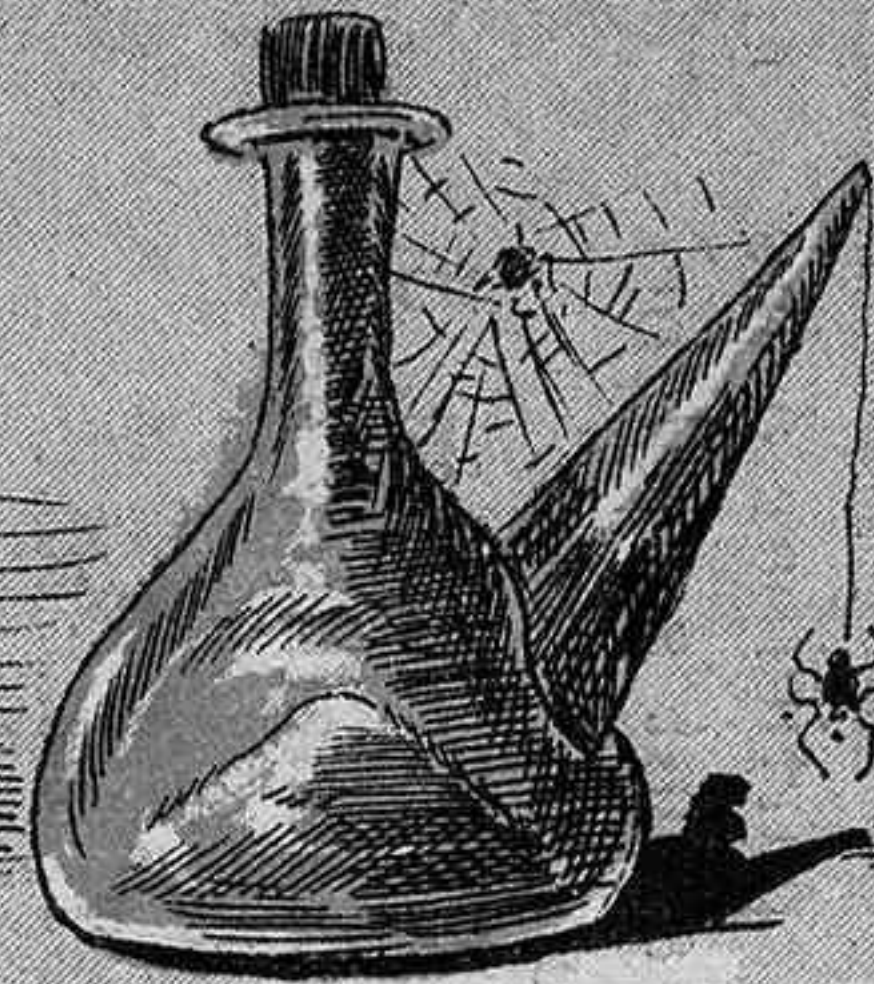
PEPITO LLAUNÉ.

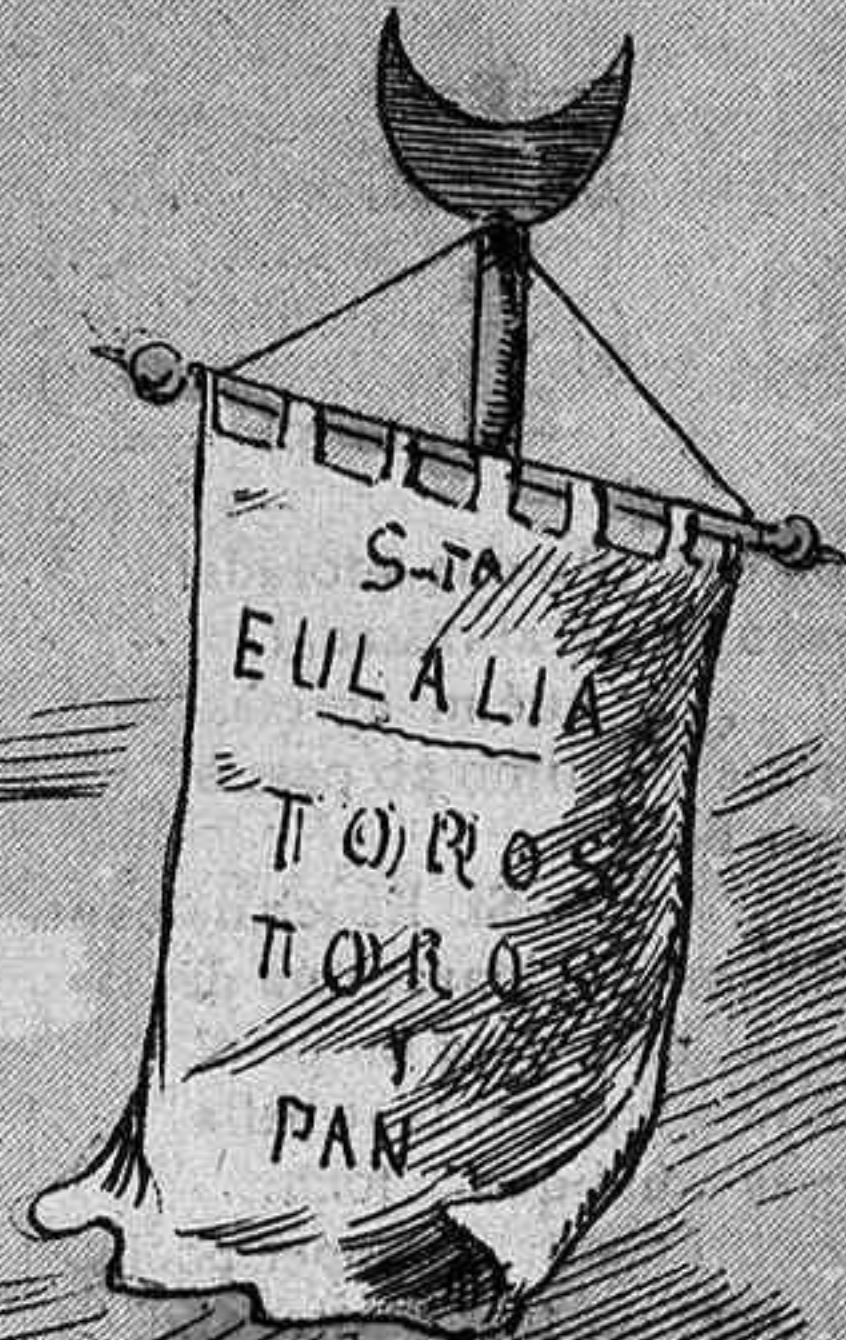
CATALUNYA TORERA

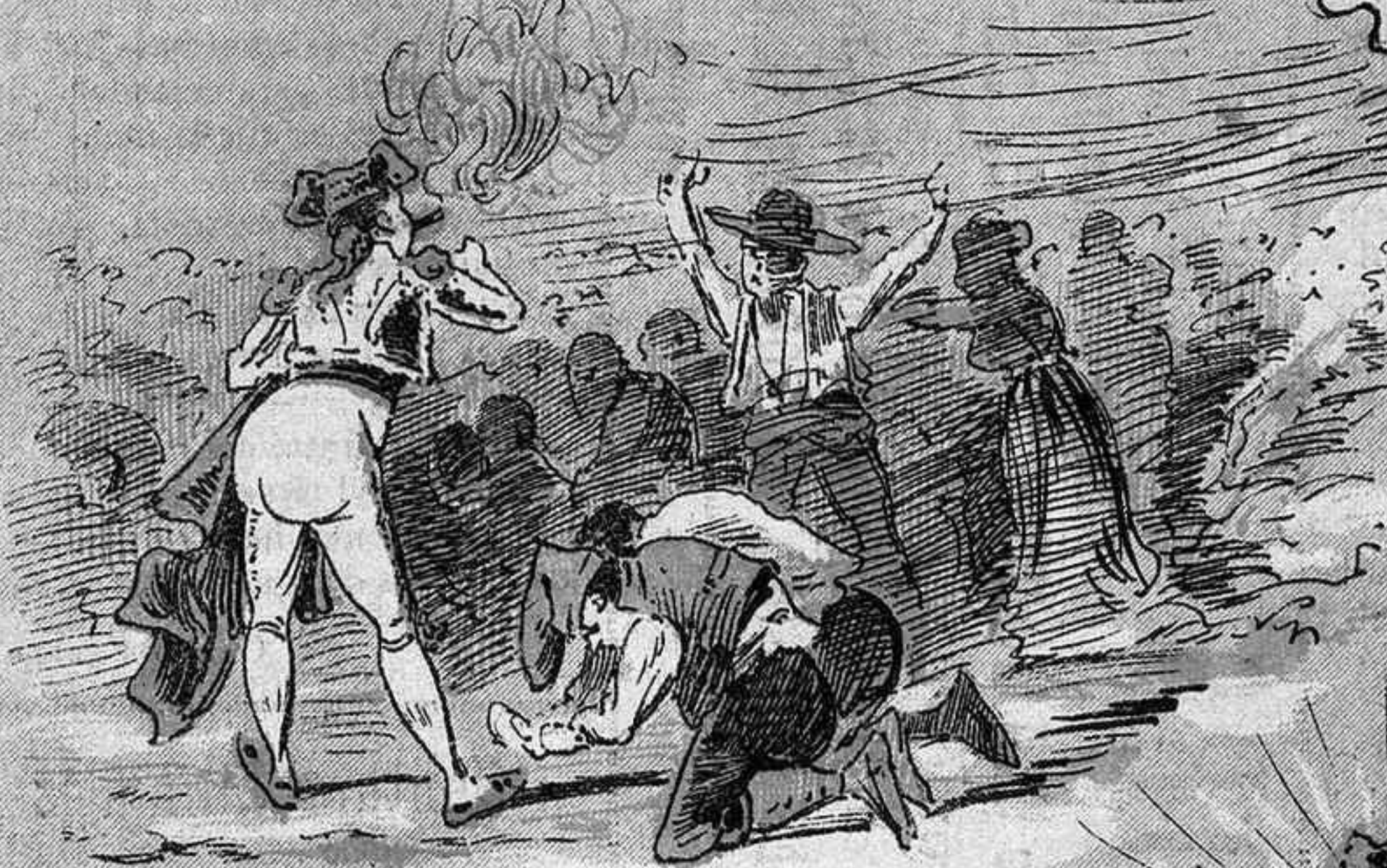
Al noble escut catalá de banyas se 'l guarnirà.

Farém anar de recò al nostre típic porró.

Darém forma estrefaiaria al pendó de Santa Eularia.

Als toreros pregarém. quan en apuro 'ns trobém.

Si 'ls obrers demanan pá, als toros se 'ls portará.

Suplirá al Sant Jordi vell, lo Sant Guerrita novell.

(SIGLE XX)

En Prim vestit de torero tindrà mes gracia y salero.

Y 'ns semblará mes salau lo gran catalá Aribau.

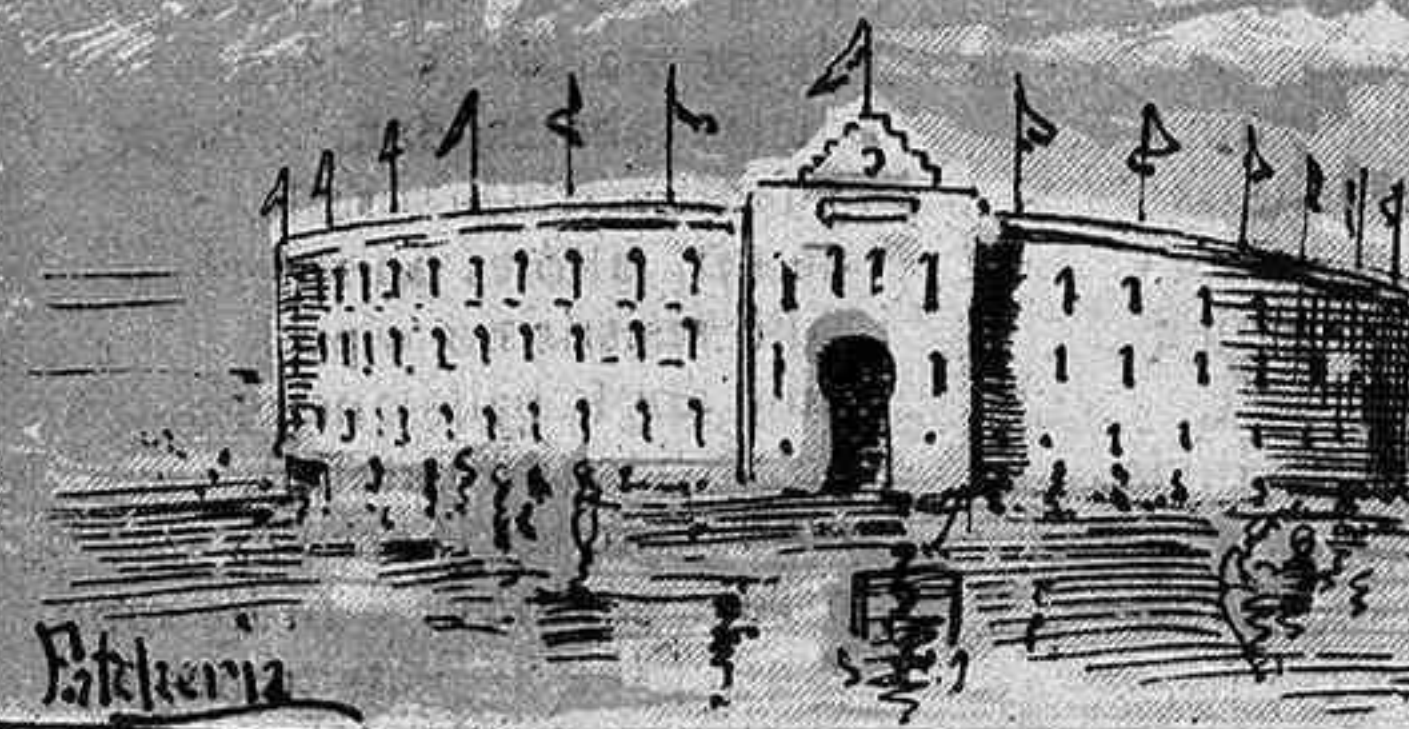
Tambè a Clavé adorarém si vestit així 'l veyém.

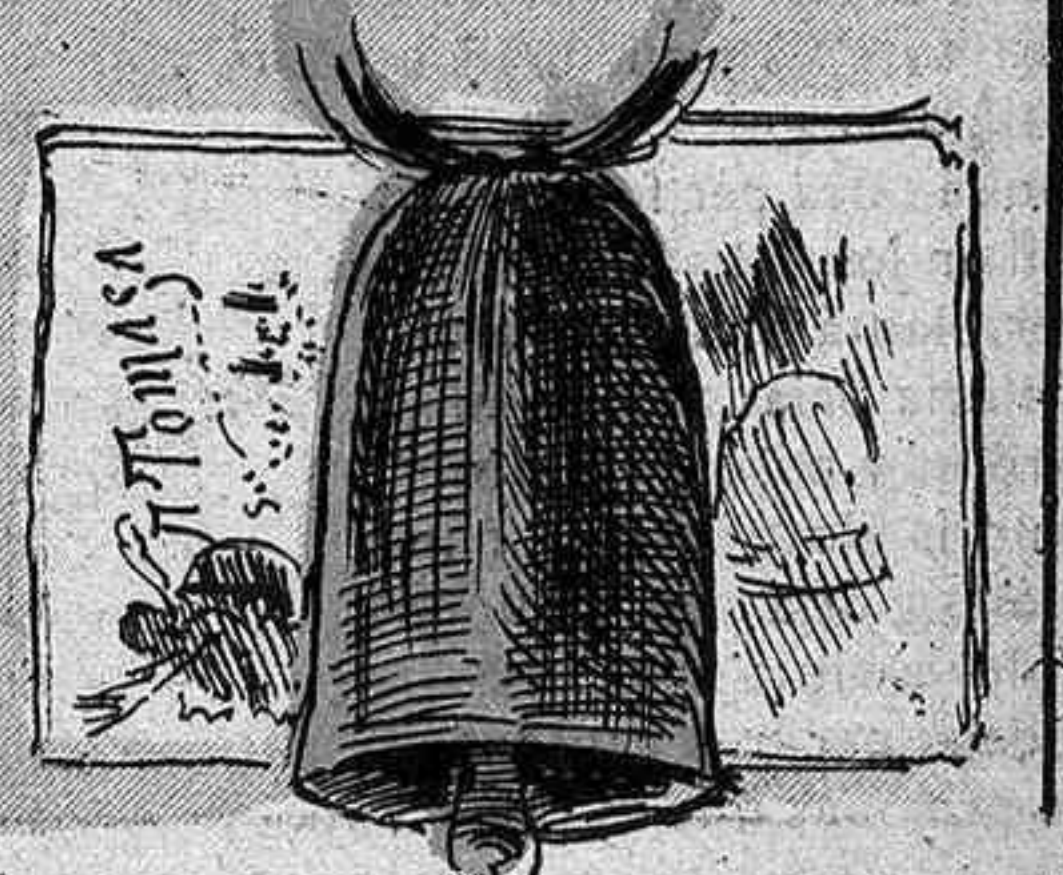
Un metisaca divino darà la mort al tocino.

Fora la sardana, espero que sols voldrém lo bolero.

Y hán de celebrarse fins los Jochs Florals aquí dins.

Y tot catalá que s' estimi una mica, portará un esquellot penjat al coll, com lo bou manso, pera demostrar las sevas aficions.

De la Ceca á la Meca

LA MANCHA Y EXTREMADURA

*Y aunque soy de la Mancha
no mancho á nadie.*

Aixís cantan en la sarsuela y ¡viva Deul (aixó es de moda) que es veritat.

Y no será per falta de *suchs* propis per fer tacas.

O sino jutjin: Los principals productes de la *Mancha* ¿quins son?

D' *Albacete*, las navajas; propensas á fer tacas de sanch.

De *Valdepeñas*, lo ví. Vostés sabrán dirme si 'l ví taca ó no.

Y de tota la *Mancha*, lo formatje, que 'l guardan en grans dipòsits plens d' oli, per sa millor conservació; y que l' oli taca, tè ho sab prou tothom.

Pues á pesar de tot aixó, los *manchegos* no manchan á nadie.

Son per demés atents, cortesos, *en fin* uns bons jans, tant bons com los *manchegos* que valen vint rals.

Las poblacions, desgraciadament no estant á la altura dels habitants. Parlo de las poblacions, per mí visitadas (que son las mes importants).

Albacete, Ciudad Real, dos capitals de provincia que no tenen altre atractiu que un bon cassino en la primera y dos de millors en la segona y... res més.

Poch, donchs, puch dir d' ellas, per qual motiu poso punt y apart.

Una noticia bona vull dar de *Valdepeñas*.

Lo meu particular amich y excelent escriptor D. Joseph Hurtado de Mendoza está recopilant molt nota-

bles travalls en vers deguts á la ploma de lo millor que brilla avuy día en las lletras pátrias.

Los travalls versan tots sobre la *Mancha* y 'l senyor Hurtado 'ls darà á la estampa en un llibre titulat *El País del Quijote*.

Conta ja en cartera ab travalls de D. Gaspar Núñez de Arce, D. Angel R. Chaves, D. S. Rodao y altres distingits poetas.

Es lo millor que puch dir de aquella terra de formatjes, *xaretlo* y punyals.

Y lo millor es que de *Extremadura*, tret *Badajoz* y 'ls xorissos *extremenys*, no puch dir tampoch gran cosa.

He passat per D. *Benito, Mérida, Cáceres, Plasencia y Badajoz*

Las primeras poblacions no tenen res de particular. L' última, si, *Badajoz* es una capital en tota la extensió de la paraula.

Tè molt d' *Andalusía* y molt de *Catalunya*.

D' *Andalusía*, los carrers, plassas, jardins y fins bona part de las costúms.

De *Catalunya*, 'ls establiments, lo moviment comercial y la franquesa dels catalans.

Y crech que per avuy, ja he dit prou, encare que molts creuran justament que no he dit res. Pero no es culpa meva, me falta espay y temps per dir quant jo voldria.

Qui no s' acontenti, que tombi 'l plat, que jo no puch allargar mes lo brás que la màniga.

Per acabar, un fet rigurosament històrich:

Un catalá demanava una carbónica en una fonda de *Extremadura* de la següent manera:

—Hágame V. el favor de *llevarme un sifiente*.

Juny 95.

JOSEPH MARÍA BERNIS

V O L D R Í A . . .

V O L D R Í A arrivá á ministre,
—si siguès demá, millor—
ser un gran senyor voldria
per cambiar de posició.
Voldria una fortuneta
de cinquanta ó cent millóns
quals diners segü 'm farían
distreure 'ls meus mals humors,
puig desseguit compraria
molta terra per fe' un hort
allí en los voltants del Niágara
per plantá bitxo y pèbrots.
Voldria palaus, castells,
jardins y boscos en gròs,
voldria alcansar gran fama,
molta gloria y grans honors.
Voldria viure cent anys
rodejat per tots cantóns
de personas que m' aymessin,
que m' dessin tot son amor.
Voldria trobá una noya
que á mí 'm volguès per espòs,
que tinguès cara divina

y que fos de mel son cor,
que sapiguès brodar bè,
cusirme bè 'ls pantalóns,
fer mitja... rentar los plats...
qu' al treball no tinguès por,
que 'm cuydès bè las camisas,
que no s' estès al balcó,
que no anés may al rosari
ni molt menos als sermóns.
Voldria fer un viatge
que donès la volta al mon
per contemplar las bellasas
de Londres, París y... Olot.
Voldria, á fé, oh, simpátich
lector, á qui estimo molt,
que d' aquí al cel un tranvía,
elétrich ó de vapor,
recorreguès la distancia
y que 'l preu no fos costòs,
per' deleitarme admirant
ab mos ulls, aquell bell mon
y compararlo ab las *vistas*
que tinch guardadas com or,

las quals son fetas per homes
qu' alló ho han vist tant com jo.
Voldria, per fi, voldria...
(oh Deu, escóltam si vols)
voldria que t' emportessis
á la Xina ó al Japón,
als vehins del pis de sobre
de la meva habitació,
puig si de día no paran
de fer malbè los talóns
de las sabatas, dant brincos
y fent terribles sorolls,
de nit, ¡alló es un infern!
¡allò resistir no 's pot!
puig ab 'ls balls que organisan
ab novios (un batalló),
las vehinetas, l' *oremus*
perden sovint com hi ha mon.
Y qui paga 'ls plats trencats
d' aquets amichs del soroll
soch jo, mes per no enfadarme...
¡ipaso la nit en un són!!

R. BALCELLS BELLVÉ.

SUCCEHIT

QUATRE companys, entre ells un servidor de vos-
tés, anarem lo diumenge passat á brenar en una
casa de camp prop del Besós.

Mes qu' altra cosa, 'ns portava allí 'l desitj de men-
jar una classe de llangonissa, tan superior, que ab tot
y fer un any que no n' havíam menjat, encare 'ns lle-
pavam 'ls bigotis de gust.

Arrivém á la casa y no hi havia mes qu' una nena
d' uns sis ó set anys.

Nosaltres, tots á una y com moguts per un ressort,
li preguntém:

—Escolta, maca: ¿que teniu llangonissas d' aquellas
tan bonas, encare?

—¡No!—contestá—Aquest any com no s' ha mort
'l burro, no n' havém pogut fer.

—¿'l burro?—diguerem al sentí, fets de pedra,
aquella revelació.

—Si—diu ella—'L meu germanet, va á vendre terra
d' escudellas per Barcelona, ab burros vells, y quan se
'n mor un, la mare fá llangonissas y dels diners ne
comprém un altre.

MIQUELET DE LA ESCALA.

PREPARAT PE...

PERQUE vaig primet de tri
puig tant sols, menjo pá ab so
y bech ab porrò y no ab co
y sempre haig de fumá en pi

Perque no 'm faig ab gent d' u
ni só un tipo que fa tro
y perque, res me vá en po
y un baix lloch, mon ser ocu

'm dius frare de la tra
y creu, noya, que m' empi
ser l' home, que mes t' ati
(com tú dius) de tot lo ma

Aixó fas, perque ara' to
prò al toro tiro la ca
resolt, á fer una cla
de blaus, en ton cos, per dro

SANCH DE CARGOL

NOTA CÒMICA

Un milionari, gran pecador, está á punt de morir y
diu al capellá que l' assisteix:

—¿Creu vosté que si deixès dos mil duros á la Iglesia,
podría salvarme?

—No li asseguro; pero 'm sembla que bè val la pena
de probarho.

PERE CARRERAS.

PENSAMENTS

La moralitat fa com la moneda d' or, que no 'n
corre gayre.

Si vols esser respectat ves ben vestit y quedaho á
deure tot.

J. XIMÓ.

¡SABIS!

DIUHEN que un sabi /oh ignorancia
ha inventat un' arma fera,
que dispara á la carrera
mil tiros á gran distancia;
donchs á un home que importancia
n' alcanza de tal manera,
mentres jo visqui, 'l meu llábi
no li daré 'l nom de sabi.

Qu' es un sabi diu la gent
l' artista senyor Senalla,
y dorm en un jas de palla
y apenas menja aliment;
mes persona que ab talent
per viure bè no treballa,
per mes que tothom l' alabi
jo no 'l tinch pas per un sabi.

Qu' es sabi 'l mestre Bertrán
perque sab molt, sento á dí;
pero molts m' han dit á mí
que del vici n' es amant;
mestre, donchs, que sabent tant
del vici no sab fugí,
per mes que algú 'm desalabi,
jo diré que no es un sabi.

Gobernador, diputat,
y ministre una vegada
ha sigut don Gil Cibada,
que per sabi es alabat;
mes com sè que may ha estat
sa casa ben gobernada,
tinch de dir, sens ferli agravi,
que per mí no es pas un sabi.

Pero en Roch, pagés astut,
que, tant en pau com en guerra,
ab profit cava la terra
fent diners, menjá y salut,
y, á mes de ser tan trassut,
los vicis lluny seu desterra;
per mes que 'l mon gens l' alabi
tinch de dir: ¡qu' es un gran sabi!

Gracia, 1895

BOIXOMPIFAIG.

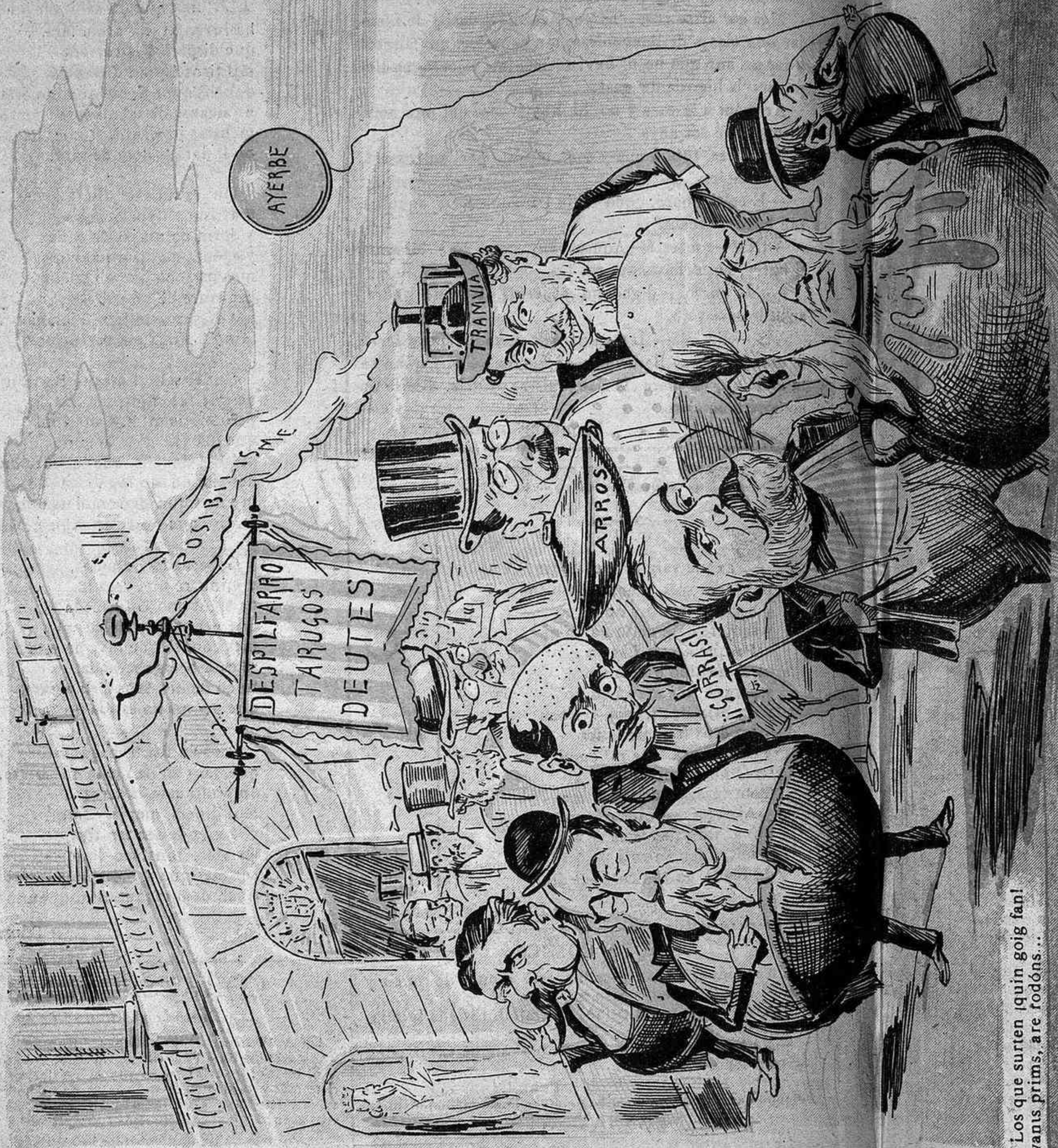
CORRESPONDENCIA

(Tancada 'l dilluns á la nit.)

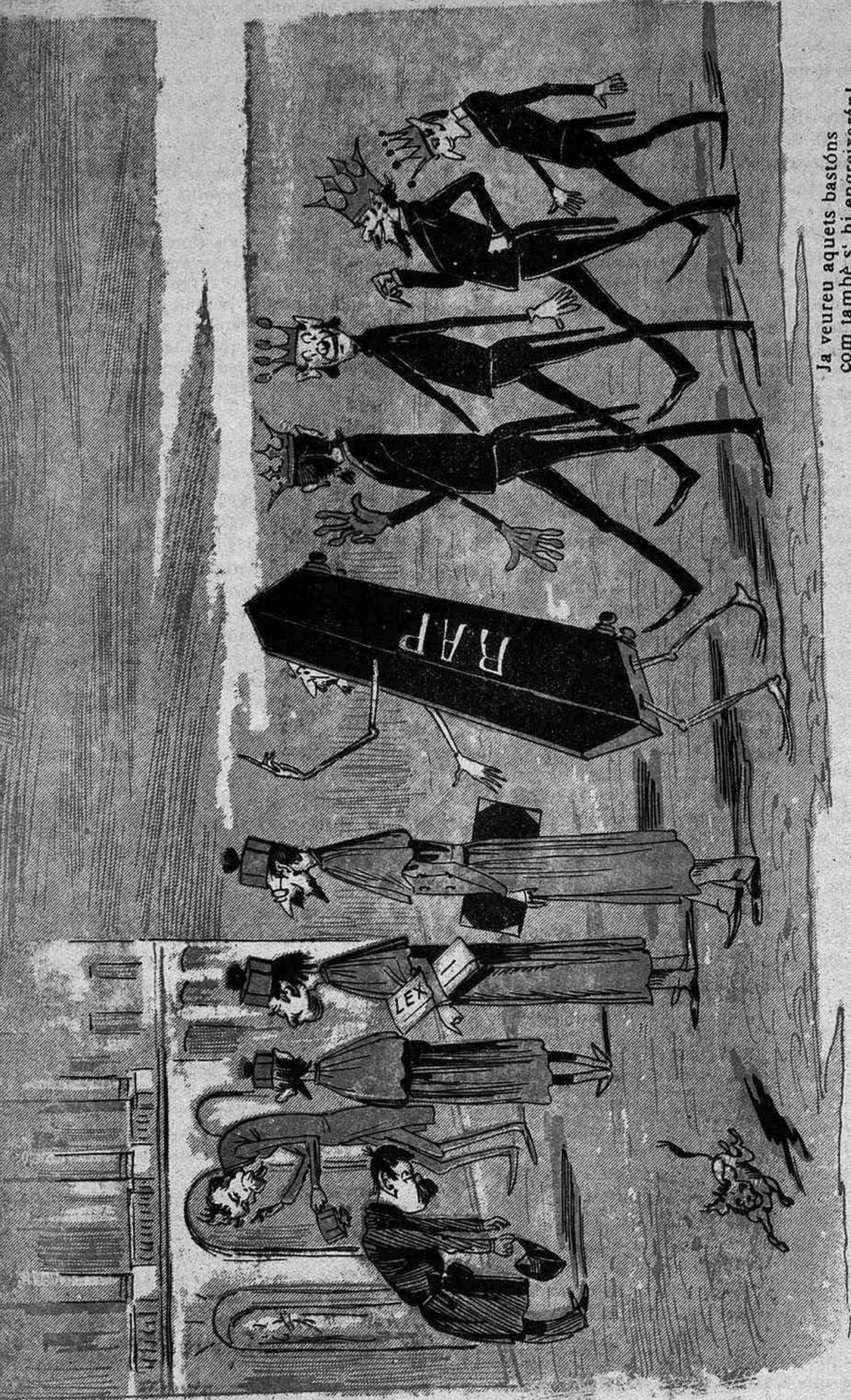
Un Árabe: Anirá alguna cosa.—Ramón Ojeda: De vosté,
una poesia.—Nasi Parpal: Es minset.—Antón E. Ferraut:
¡Ah! bueno; insertarém lo que va enviarnos.—J. Torrents:
Está mal versificat.—Ramón Llei: Es qüestió de gustos. Lo
travall que 'ns envia aquesta setmana, es massa llarch. En-
vihu algun' altra composició.—Joseph M.ª Bernis: Está bé.
—F. Deulofeu: Anirá una cantarella. Los epigramas los pu-
blicaríam si no fossin tan pujats de color.—Un Mataroní:
Veurém.—J. Ximó: Insistirém un travallet.—Antonio del
Campo: No podém contestar a tots los colaborsadors. Publi-
carém alguna cosa.—Un tranquil de Riudevilles: Es bonica
Salvador Bonavia: Anirá.

Quedan molts cartas pera contestar.

LA FARTANERA MUNICIPAL

Los que surten ¡quin goig fan!
avanis prims, are fodóns...

Ja veureu aquets bastóns
com també s' hi engreixaran!

Teatros

LIRICH

Segons la nostra opinió *Los Condenados* de Perez Galdós se troban en lo mateix cas de *Terés* de Leopoldo Alas (Clarín)

Per mes que algunas personas que presenciaren l'estreno de l'obra de D. Benet á Madrid, digan que aquesta ha suferit modificacions á fi d'atenuar los seus defectes, no creyem que, tal com estava en un principi, fos tan defectuosa que no pogués ser escoltada.

Los Condenados no son tan *condenables* que no mereixin un aplauso; pero distan molt d'entusiasmar, á pesar de l'ovació fora de lloch que alguns espectadors 'ls dispensaren, en marcada oposició al fallo del públich de Madrid.

Aquets *antagonismes* dintre del art, son ridículs y no condueixen á cap resultat profitós.

Si avuy nosaltres aplaudim perque 'ls altres van censurar, demá 's cambiarán los papers y lo que aquí resulti un éxit brillant se convertirá á Madrid en un fracás.

Y 'ls que en definitiva pagarán los plats trencats serán los autors.

Lo Sr. Mario 'ns ha fet conèixer la última obra de Eusebi Blasco titulada: *Juan Leon*, que, á causa d'haverse inventat en lo teatro la paraula *equivocación*, diriam nosaltres sense embuts de cap classe, qu'és un complet bunyol, pero 'ns hem de reprimir á las corrents *modernistas* y *manda quien manda*.

No s'explica com lo Sr. Mario ab dita obra se gastés un fortunón pera presentarla en escena, puig ni pagantse l'autor lo decorat, atrés, concurrencia, y además subvencionant á la empresa, trobém pogués admetréseli un esperpento tan *superior*.

Pera ahir estava anunciada una funció, destinantse sos productes íntegros á aliviar la familia del malograt actor Ricardo Calvo. Actors, empresa, autor y hasta dependencias, han cedit son *haber* en favor de tan humanitari y *compañeril* acte. Molt bé, D. Emili, y lo felicitem coralment, tan per son desprendiment, com per lo *mestre* que demostra ser en aquesta *bofetada guerrera*.

NOVETATS

Poca vida na tingut la llegenda (sic) dramática del Sr. Ferrer y Soler *Muley Omar* puig en ella son autor ha demostrat que si bé pot ser un bon fabricant de roba no ho es de obras teatrals.

No compreném com la Empresa Mir-Guerrero perdés lo temps ensajant obra de tals condicions, si bé entre bastidors corre la veu que, pera lograr tal resultat, l'autor carregá ab lo *santo* y *limosna* de pagarse decorat, atrés y altres sacrificis indispensables.

Y al públich que tan s'hi aburrí, qui 'l subvenciona?

Dimars passat ab lo teatro plé de gom á gom s'estrená *Mancha que limpia* de Joseph Echegaray, obra que sigué l'éxit de la temporada passada en Madrid, y que ab ella lográ resarcirse la Empresa de grans pèrduas que havia suferit anteriorment.

Nostra crítica sobre aquesta obra es ará condensada ab dir que com á fondo es posar la obra mes convencional ó falsa que posseheix D. Joseph; que com á forma está tan carregada de pensaments expresats ab una prosa tan elegant y castisa que la coloca á la altura de las primeras del gran Echegaray y que l'éxit colosal que tingué se deu en gran part al inmillorable desempenyo que de Matilde y Fernando respectivament hi dongueren los ja eminentes actors Srta. Guerrero y Sr. Diaz de Mendoza.

Aquest actor, ab son dir fogós y apassionat, 'ns feu recordar ai gran Rafel Calvo; si bé li faltan certs arranch genials que tenia lo mestre de la escena espanyola

Ab to', confessém que de molt temps no havíem gosat tant en lo teatro.

Al final de la obra pera acallar lo frenessí delirant del públich, contarem 20 vegadas aixecarse lo teló y encar la ovació continuava.

A jutjar per l'entusiasme ab que sigué rebuda *Mancha que limpia* creyém que hi ha obra per temps y de resultats portentosos per la taquilla.

TIVOLI

Sigué precis l'aplassament del estreno de la sarsuela cómica *Los Mostenses* á causa de no estar llest lo decorat, quin ha sigut confiat al reputat escenógrafo Sr. Chía.

Definitivament l'estreno tingué lloch ahir vespre, per qual motiu ne parlarém la setmana entrant.

Per los informes que 'n tenim, preveyém un éxit y es d'esperar que aixís resulti donadas las bonas condicions dels autors Srs. Arniches y Lucio per la lletra y Sr. Chapí per la música.

CATALUNYA

Lo benefici del Sr. Vico so's se veje concorregut á mitjas y á mitjas també resultá la execució lograda en lo protagonista del *D. Alvaro* per lo beneficiat.

La *mise en scène* sumament descuidada, de manera que en lo quadro de la celda (acte últim), vejerem á D. Alvaro orant en lo reclinatori, pero sense la mes petita imatge y això que hi havia dos ciris encesos ¿A qui feyan llum? ¿A la paret?

No es estrany que nostre públich correspongui tan poch al Sr. Vico gran actor (quan vol) ja que 'l veu sols en determinats moments actor eminent y que ocupa lo primer puesto en la escena espanyola.

Al final de la obra y obligat per la concurrencia, dirigi lo Sr. Vico la paraula al públich, donant, com de costum, curs á una série de lamentacions que ni las de 'n Jeremias.

Pera 'l diumenge últim estavan anunciadas las derrereras funcions de la temporada, las que no 's pogueren realisar á causa d'una indisposició sufrerta en la nit avants per dit actor.

Celebrarém que la indisposició no tingui consecuencias y además que no resulti veritat lo que se murmurava, aixó es, aburriment per preveure un fracás.

CONCERTS D' EUTERPE

Lo passat concert, ab motiu de ser en segona festa y dedicat al gran Clavé, 's veje extremadament concorregut, qual concurrencia no 's cansá d'aplaudir la inspiració del malograt vate catalá.

La execució lograda per la societat coral no correspongué al favor del públich ni als bons desitjos dels coristas, ja que en la batuta del mestre Morera, además de notarse un cert abandono bastant acentuat, s'hi observaren variacions de temps y forma, ab completa contradicció á lo escrit pel gran Clavé.

Entre las pessas sinfónicas se tocaren *Danses* de Grieg, que una vegada mes serviren per aburrir als paganos.

Los germans Fonova reculliren una bona série d'aplausos ab las pessas que tocaren, si be no trobém acertat que en concerts tan típics com soa los d' Euterpe, 's permetin la llibertat de tocar composicions flamencas.

Sr. Morera: ¿Aquesta es la regeneració modernista á que vol portar a la societat? Y per aixó tant bombo en la premsa diaria?

¡Que te caes, Nicolás!

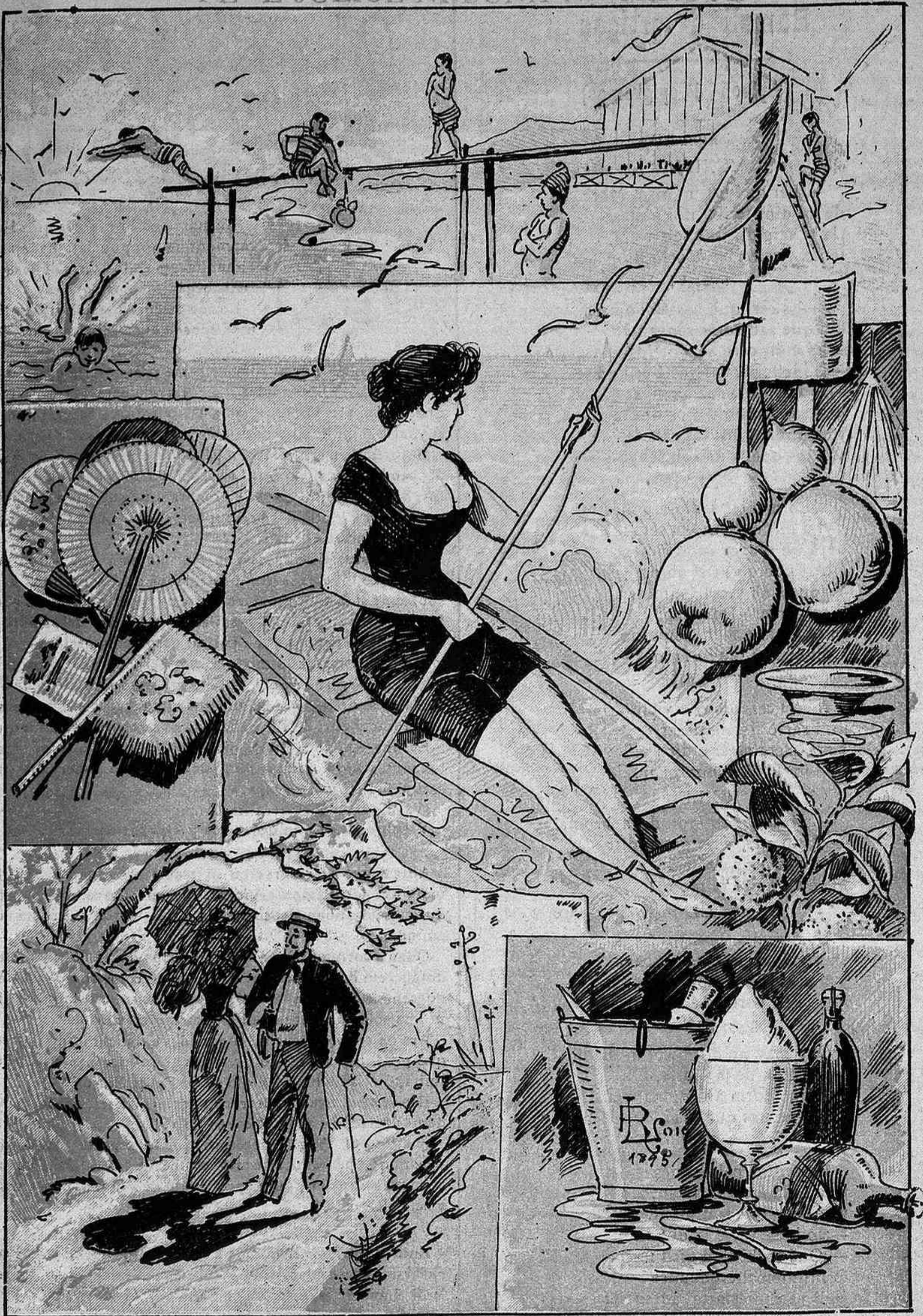
Proposém á la societat Euterpe que en concerts veniders dongui algun intermèdi de *can can*.

Li responém també del éxit, pero no de lo que deu ser lo lit. concert.

UN CÒMICH RETIRAT.

PE 'L JULIOL NI DONA NI CARGOL

Si tens quartos y alegria,
lector, búrlat del reirá
y atipat de nit y día
de lo que 't puga agradá.

Ramell d' ortigas

(Aplech d' epigramas)

(Continuació)

CXLV

—¿Per qué no 'm caso, María,
de mi dius trenta mil pestas?
¡Ja 't vaig dir que sols volia
tenir... *relacions honestas!*

CXLVI

—¿Es cert que vosté, Tomasa,
diu que sab curar senyant?
—Es molt cert, senyor Joan.
—Donchs per mí vosté es un ase.
—Jo la vida 'm se guanyar
tant, que ab lo temps tindré casas
y creguim á mí: los ases...
son los que 's deixan senyar.

CXLVII

—Lo menjar sempre pollastre
¡ay! á mi 'm fa molta set,—
deya un senyor molt ricatxo
á cert pobre y trist obrer.
Y aquest ab veu llastimosa
li responia:—Don Pep:
pues lo no poder menjarne
á mi encare me 'n fa més.

CXLVIII

A cert cassador de Vich
jo 'l sarrò li vaig posar
y ara 's crema si li dich
que jo 'l vaig *ensarronar*.

CXLIX

—¡Mestre, sou molt de la broma!
—¿A mi *mestre* 'm goseu dir?
¡Si no sé gens de llegir,
ni sè fer corra la ploma!

CL

L' altre día 'l senyor Sans
ab afany los guants buscava
y al cap d' una hora trobava,
que ja 'ls portava á las mans.

CLI

Que may no dorm sol m' ha dit
lo fill gran de la María,
y es que dorm ab companyia...
de las pussas que tè al llit.

CLII

Lo municipal Sagués
feya callá á un xarlatán,
y aquest li deya eridant:

—¡Jo ja sé vo:è lo qu' est!

—¿Qué soch?—va dirli formal
lo municipal cremantse
y ell va contestar quadrantse:

—¿Sab qu' es? Un... ¡municipal!

Seguirá en lo número próxim

FRANCISCO LLENAS.

Gracia, 1895

Bismarck en lo discurs que últimament ha pronunciat, ha atacat ab molta gracia los vics de las actuals organizacions políticas.

Lo seu discurs pot servir de profitós consell als electors de tots los paissos.

—«Si jo anés á votar—ha dit—me preguntaria en primer terme: ¿Aspira 'l candidat á fer carrera pera arribar á ministre? Y si així fós no 'l votaria, porque es natural que 's cuydaria molt d' ell y poch dels electors del seu districte.»

Després ha manifestat també, «que observaria á la dona del candidat, y si veyá qu' aquesta no mes pensava en lluhir, diria: Malo; lo qu' ella procurarà es que 'l seu marit s' arrapi fort á l' olla del pressupost, encare que per lograrho 'l país badalli de gana.»

Y ha acabat dihent, que 'ls legisladors d' allá,—que son com los de tot arreu—son uns fulanos que cobran los seus sous tant si fa sol com si trona y que no mes son bons pera fer lleys, tenint especial predilecció per la *lley del embut*.

D' aquesta lley no n' ha parlat; pero podia parlarne.

Segons Bismarck lo modo millor pera lograr la prosperitat del país es que la del governant depengui de l' alsa ó baira dels interessos dels governats; no tenint sou fixo, sino cobrant una part dels beneficis que 'ls governats obtinguin.

En una paraula; ¿Que 'l governat fuma? Que pipi 'l governant. ¿Que 'l governat no pot fumar? Lo governant qu' escupi ó que *fumi en pipa*.

¡Vaya qu' en Bismarck ho entén!

Y, sobre tot, se veu que parla per experiencia.

✱

Ahir degué efectuarse en lo teatro Lírich la funció á la memoria del primer actor D. Ricardo Calvo, quins productes se destinan á socorre á la viuda y filla de artista tan eminent.

Quan ocorregué la sensible pèrdua de D. Ricardo, nos dolguerem de la poca atenció que al company d' art tingueren las companyias qu' actuavan en aquesta ciutat, puig ni una sola feu la mes peita demostració de dol.

Ara ha arribat, donchs, la ocasió de borrar lo mal efecte que produhiren ditas companyias ab sa extranya conducta, imitant lo laudable exemple de D. Emili Mario.

¿Ho senten Sreta. Guerrero, Sra. Revilla, Sr. Cuevas y demés deixebles de D. Ricardo Calvo!

¡Animarsel Tinguin present que la gratitut es deute y pensin que per aquest cantó també ab los catalans poden captarse simpatias, puig apreciavam de vritat al bon amich y actor Ricardo.

✱

En una professó celebrada á Asturias los devots van acarriarse á garrotadas, tiros y cops de ganivet, disputantse la distinció de carregar ab lo Sant.

¡Y 'l sant s' ho mirava com qui veu ploure!

De sobras sabia ab qui tractava.

¡Salvatjes!

✱

BOLEYAS, REVESSOS Y TANTOS EN LO FRONTON

— Li dich que 'ns fan la patota!
 — Vostè es un ximple y res més!
 — Donchs, aquí tè una boleya!
 — Arreplegut aquet revèst!

SECCIO DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

Una lletra sens fatlera
 primera.
 Nota musical te dona
 segona.
 En las cartas veurás qu' es
 invers-tres.
 La meva il lusió primera
 está en erupció plena,
 gracias als ulls d' una nena
 que 's diu *Hu-dugas-tercera*.

JOSEPH COSTA

ANÀGRAMA

— Qui va fe tot, Filomena,
 aquella casa tan maca?
 — En *Total* de la Morena.
 — Qui vols dir?
 — L' hereu Butxaca.
 GIL BAREBATXE.

MUDANSA

M' agrada la meva tot,
 (deya una vella formal.)

perque sempre va total
 y porque ja té xicot.

PEPITO LLAUNÉ

ENDEVINALLA

Tan aviat soch rich com pobre,
 y també solté ó casat
 y si 'm matan ressucito...
 Endevina 'l disbarat.

PA Y FIGAS DEL VENDRELL.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6 7 — Nom d' home (dimin.)
 1 2 3 4 5 2 — No n de dona.
 2 5 7 4 5 — Nom d' home.
 7 2 5 2 — Nom de dona.
 7 6 1 — Per Catalunya.
 7 6 — Planta aromática.
 6 — Vocal.

ANTÓN ALVIRA.

CONVERSA

— O, é salero! ¿Vois venir?
 — ¿Ahont vas?
 — Al poble que ja t' he dir.

J. XIMÓ.

GEROGLIFICH

2 X 2
 L
 I M O D I
 I T T I

F. RIBAS.

SOLUCIONS

LO INSERTAT EN LO NUMERO 356

Xarada. — Do-mi-no.
 Anàgrama. — Acas-Saca-Casa.
 Mudansa. — Pura-Puro.
 Trenca caps. — El registro de la policia.
 Logogrifo numérich — Marcelino.
 Geroglifich. — Lo dia tè vintiquatre horas

Lit. Barcelonesa de Ramón Estany
 — 5, Sant Ramon, 5 — BARCELONA —